

MedWet

*"Moj grad ne bi opstao bez
močvara koje ga okružuju...
Venecije"*

Piero Lionello - Član
Climate Change-SG

**Grupa stručnjaka za
klimatske promjene
(Climate Change-SG)**

Ova grupa jedna je od pet grupa
koje čine MedWet/STN. Sastoji se
od 9 stručnjaka iz 7 zemalja iz raznih
disciplina, koji doprinose različit-
im aspektima iz oblasti klimatskih
promjena.

Grupa stručnjaka za klimatske
promjene analizira buduću evolu-
ciju klimatskih pokretača koji će
uticati na močvare Mediterana,
procjenjuje njihove zalihe ugljenika i
emisije stakleničkih gasova i pomaže
donosiocima odluka da ublaže uticaj
klimatskih promjena.

**Da biste saznali više o
MedWet/STN i njenim
stručnim grupama posjetite :**

<http://bit.ly/MedWetSTN>

Kontakt :

Maria Snoussi

Predsjednica Climate-SG
ma.snoussi@gmail.com

Patrick Grillas

Kopredsjednik Climate-SG
grillas@tourduvalat.org

Flavio Monti

Menadžer MedWet/STN
monti@medwet.org

Članovi :

Jamila Bensouissi, Wolfgang
Cramer, Eleni Fitoka, Christos
Giannakopoulos, Patrick Grillas,
Carlos Ibáñez, Piero Lionello,
Alice Newton, Maria Snoussi

Klimatske promjene i močvare Mediterana

Uloga močvara u adaptaciji na klimatske promjene je podcjenjena

Močvare igraju ključnu ulogu u ublažavanju efekata klimatskih promjena, čime se potpomaže klimatsko prilagođavanje i otpornost (Millennium Ecosystem Assessment 2005). I zaista, vegetacijski zdrava močvarna područja su među najefikasnijim karbonskim akumulacijama na planeti. Međutim, ovaj potencijal se potcjenjuje u trenutnim političkim raspravama (Moomaw et al., 2018)¹. Kapacitet sekvenciranja (skladištenje) ugljenika u močvarama Mediterana je veoma promjenljiv u različitim ekosistemima, kao što je i njihova hidrologija i produktivnost. Među njima, poznate su i livade morske trave (Blue carbon) kao veoma važni karbonski akumulatori.

Močvare su ekosistemi koji su najviše pogođeni, pa čak i malim promjenama u klimi i pratećim promjenama hidroloških režima, posebno kroz porast nivoa mora i smanjenja površinskih i podzemnih voda.

Do sada su klimatske promjene uglavnom zanemarivane prilikom planiranja očuvanja močvarnih područja u mediteranskoj regiji što je bio povod za osnivanje Inicijative močvara Mediterana (MedWet), i pripadajuće Naučne i tehničke mreže Network (MedWet STN/SG/Climate).

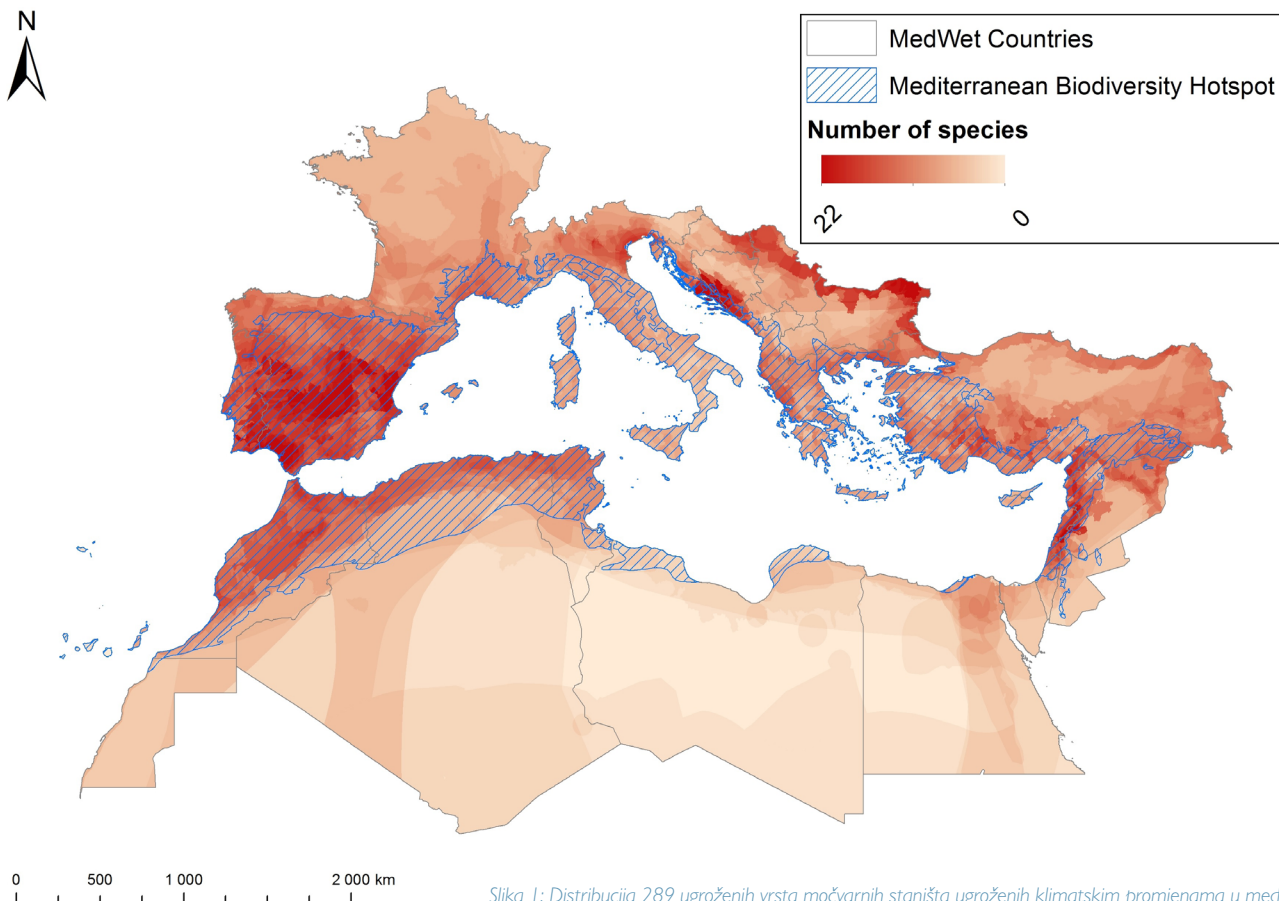
MEDITERANSKI REGION: ŽARIŠTE KLIMATSKIH PROMJENA

Mediteranska regija se zagrijava brže od globalnog prosjeka, čak 1,4°C još od predindustrijskih vremena. Ova promjena, zajedno sa preusmjerenjem padavina i porastom nivoa mora, ozbiljno utiče na region, koji već pati od nestašice vode i prekomjernog korišćenja vodenih resursa.

Uz trenutno slabe napore za zaštitu klime, Mediteran će biti dodatno pogođen tokom narednih decenija: a) zagrijavanje će napredovati brže od globalnog prosjeka; b) padavine će se vjerovatno smanjiti u većini djelova regiona; c) ljetnji toplotni talasi će postati sve ozbiljniji; d) nivo mora će rasti brže nego ranije; e) ekstremni događaji kao što su suše, poplave, mogu postati intenzivniji; f) budući porast nivoa mora će povećati učestalost obalnih poplava i uticati na obale delti i laguna kroz povećanu eroziju; i g) mnoga močvarna područja će se i sušiti ili postati privremena.

Mnoge posljedice su već očigledne i imaće veliki uticaj na život ljudi kroz promjene ekosistema, stavljajući u opasnost koristi koje ljudi dobijaju od njih za snabdijevanje hranom i očuvanje biološke raznolikosti. Mnoga močvarna područja su u opasnosti da nestanu, dok će rijetke i ugrožene biljke i životinje biti ugrožene (Slika 1).

¹ I. Woomaw W. R. (2018): Wetlands in a Changing Climate: Science, Policy and Management. Wetlands. Springer. <https://doi.org/10.1007/s13157-018-1023-8>

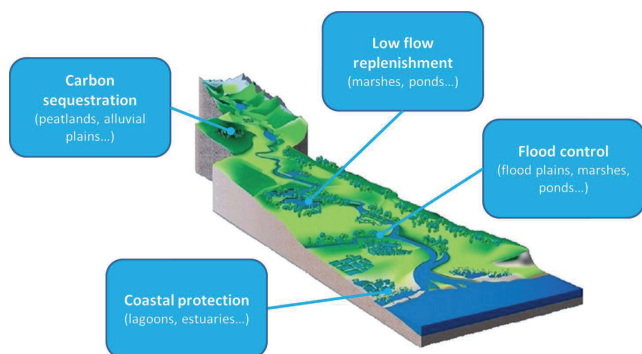
Slika 1: Distribucija 289 ugroženih vrsta močvarnih staništa ugroženih klimatskim promjenama u mediteranskim zemljama (izvor: Mediterranean Wetland Observatory (MWO) koristeći bazu podataka IUCN Crvene liste).

Zdrave močvare pomažu ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama

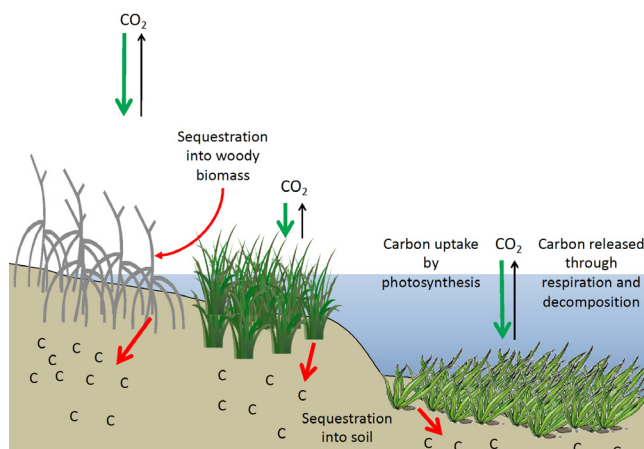
Močvare skladište velike količine zaliha ugljenika na planeti, ali kada se ometaju ili zagrijavaju, oslobađaju tri glavna staklenička gasa: ugljen dioksid, metan i azotni oksid. Zaštita močvara od ljudskog uznemiravanja pomaže da se ograniči porast stakleničkih gasova u atmosferi (Slika 2, 3).

Osim toga, suše umanjuju sposobnost slatkovodnih močvara da pružaju druge ekosistemske usluge, uključujući poboljšanje kvaliteta vode, vodosnabdijevanje, kontrolu poplava i zaštitu od oluja, sa ozbiljnim negativnim ekološkim i socioekonomskim uticajima.

Mreže močvarnih staništa su takođe ključni koridori koji omogućavaju vrstama da se pomjeraju na hladnija područja i tako prilagode rastućim temperaturama.

Slika 2: Močvarna područja ublažavaju klimatske promjene (Izvor: Dubreuil-Imbert, PlanBleu)

Slika 3: Efikasnost livada morske trave, zaslanjenih močvara i mangrova kao karbon-skih rezervoara: Blue carbon. Photo credit: Howard et al., 2017, Frontiers in Ecology and the Environment.

Uloga MedWet grupe stručnjaka za klimatske promjene

Ova ekspertna grupa istražuje, na osnovu mnogih naučnih studija, do koje mjere su močvare sistemi za skladištenje ugljenika, i kako njihova drenaža i degradacija mogu osloboditi uskladišteni ugljenik i druge stakleničke gasove nazad u atmosferu.

Oni predlažu bolje prakse upravljanja koje mogu pomoći u ublažavanju uticaja klimatskih promjena i savjetovati donosiocima odluka da u potpunosti integrišu portfolio državnih politika, priobalnih skladišta "plavog ugljenika" (blue carbon) u cilju ublažavanja klimatskih promjena.